

Kommittémotion

Motion till riksdagen: 2014/15:2639

av Elisabeth Svantesson m.fl. (M)

Värna legitimiteten i asylpolitiken

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en översyn av utlänningslagstiftningen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en samverkan mellan Migrationsverket, Polismyndigheten och Kriminalvården.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en prioritering av återvändandeärenden inom Migrationsverket, Polismyndigheten och Kriminalvården.

Motivering

Rätten att söka och få skydd är okränkbar och stadgas tydligt i svensk lagstiftning, huvudsakligen genom utlänningslagens bestämmelser. Där ställs tydliga kriterier för den som söker skydd upp, de mest grundläggande är flykt undan krig och politisk förföljelse, men efter decenniernas gång har lagstiftningen justerats så att även förföljelse på grund av sexuell läggning eller kön är så kallade skyddsgrunder.

Även om dagens utlänningslag inte är äldre än 2005 har den svenska lagstiftningen vuxit fram under lång tid och efterhand kompletterats på grund av europeisk lagstiftning, vilket gjort den svårhanterad. Det vore därför lämpligt att se över hela utlänningslagen utifrån ett juridiskt perspektiv i syfte att göra den mer lättillgänglig och överblickbar.

Svensk asylrätt är i mångt och mycket gemensam med övriga EU och de nationella regler som skiljer oss från övriga EU, är få. Historiskt sett ligger bifallsandelen på runt en tredjedel, även om det i vissa situationer förändras - nu senast med många asylsökande från Syrien stiger den andelen givetvis.

Samtidigt är det givet i en prövningssituation att likväl som det kommer att finnas de som får bifall utifrån olika grunder så kommer det att finnas de som får avslag. För att inte urholka betydelsen av en rättslig prövning och för att värna den generösa reglerade invandringen är det nödvändigt att också avslagsbeslut efterlevs. I första hand självmant, i andra hand med tvång. Om bifall och avslag ger samma resultat, nämligen att den sökande kan leva kvar i landet efter eget tycke, så vore hela asylprocessen en onödig, tidskrävande och kostande chimär.

Vi ser också hur det allmänna rättsmedvetandet tar skada av att myndigheters beslut inte efterlevs. Den endräkt kring ett generöst asylsystem som råder bygger på att det är de skyddsbehövande som ges skydd. För de som vill komma till Sverige utan skyddsskäl, till exempel för att skapa en bättre tillvaro för sig och sin familj genom arbete, har den tidigare alliansregeringen öppnat upp för arbetskraftsinvandring oavsett utbildningsbakgrund. Men för den som söker uppehållstillstånd på grund av skyddsskäl, och efter en rättssäker prövning i flera instanser (Migrationsverket, Migrationsdomstolen och ibland även Migrationsöverdomstolen) inte befinns ha tillräckligt skyddsbehov, måste det vara tydligt att ett avslag ska följas och leda till att man lämnar landet.

Under lång tid har detta område varit eftersatt; det har funnits ett delat ansvar mellan flera olika myndigheter och kedjan har inte fungerat så väl som den borde. Därför borde Migrationsverket, Polisen och Kriminalvården tillsammans ges i uppdrag att fortsätta att fördjupa och intensiviera sitt samarbete vad gäller återvändandearbetet så att en markant större andel än tidigare återvänder. De tre myndigheterna har alla stora utmaningar framför sig, men trots detta är det inte desto mindre angeläget att de kan prioritera återvändandearbetet.

Det är tydligt att när myndigheternas samverkan kring tvångsmässigt återvändande fungerar väl ökar det självvalda återvändandet, varför det förra behöver bli bättre för att underlätta för det senare.

Det är också angeläget att de som fått lagakraftvunna avslagsbeslut och ännu bor kvar i Migrationsverkets mottagande lämnar landet så att de platserna frigörs för nya asylsökande vars skyddsbehov ännu inte är fastslagna. Detta är av extra stor betydelse nu när många asylsökande kommer till Sverige.

Elisabeth Svantesson (M)

Mikael Cederbratt (M)

Lotta Finstorp (M)

Lars-Arne Staxäng (M)

Tina Ghasemi (M)